

TERVISE ARENGU INSTITUUDI ARENGUKAVA 2015

1. Sissejuhatus

Tervise Arengu Instituut (TAI) on multidistsiplinaarne riiklik teadus- ja arendusasutus, kes tegeleb rahvatervishoiu teadustööga, tervise edenduse ja haiguste ennetuse programmide ja tegevuste väljatöötamise ja elluviimisega. TAI vastutab Eesti riikliku tervisestatistika ja kuue rahvastikupõhise registri ja andmekogu haldamise eest.

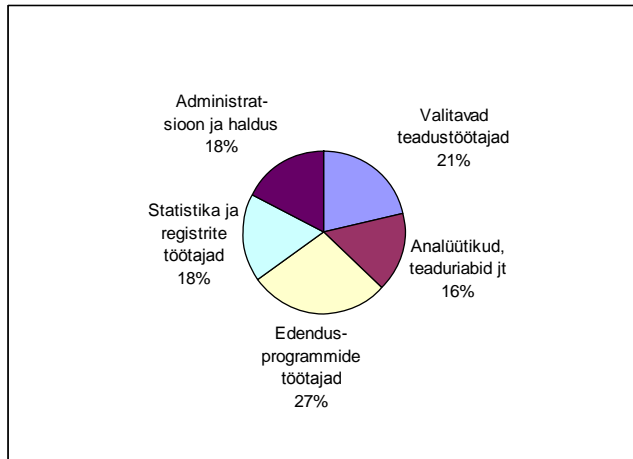
TAI moodustati 2003. aastal Eksperimentaalse ja Kliinilise Meditsiini Instituudi, Eesti Tervisekasvatuse Keskuse ning Rahvatervise ja Sotsiaalkoolituse Keskuse ühendamisega. Ühisasutuse loomise eesmärk oli organisatsioonisisese koostöö ja integreerituse abil parandada ennetustegevuse tõenduspõhisust ja suurendada rahvatervishoiu teadustöö kättesaadavust tervisepoliitika kujundamiseks ja tervise edenduse ja ennetustegevuse planeerimiseks.

TAI arengukava eesmärk on määratleda TAI peamised organisatsioonilised eesmärgid lähiaastateks ja nende saavutamiseks vajalikud tegevused. Arengukava lähtub „Rahvastiku tervise arengukavas 2009–2020”¹ kinnitatud rahva tervise alastest eesmärkidest ja prioriteetsetest suundadest ning Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegiast 2014–2020 „Teadmispõhine Eesti”.

Tervise Arengu Instituudis töötab 169 inimest, neist 140 täiskoormusega.²

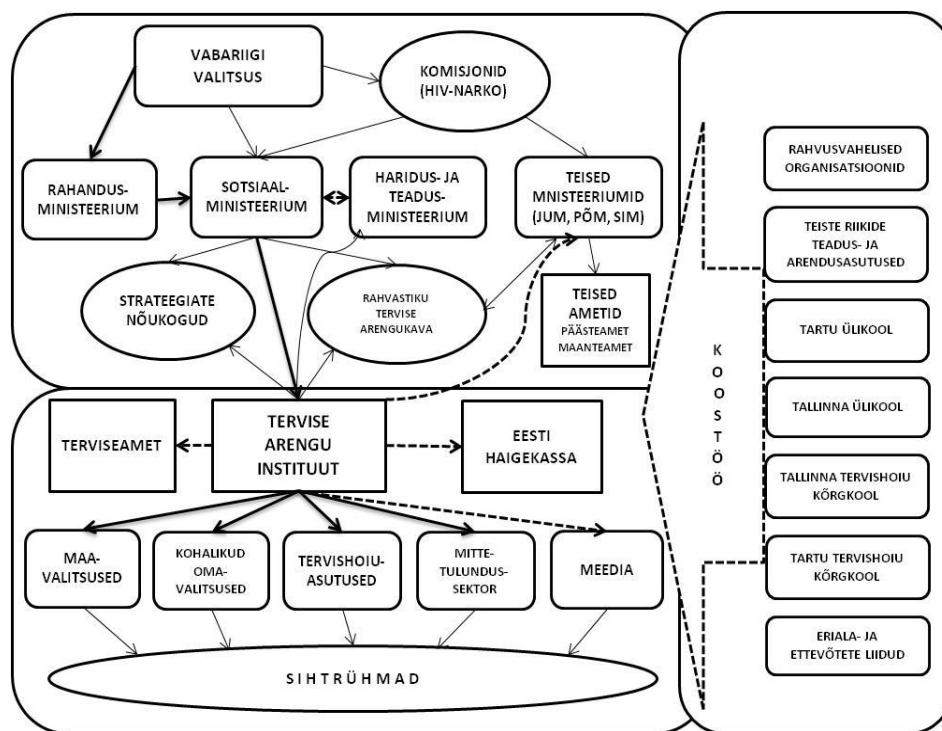
¹ Kinnitatud Vabariigi Valitsuse protokollilise otsusega nr 29, 17.07.2008

² Tervise Arengu Instituudi töötajate arv ja täiskoormusega töötajate arv seisuga 17.08.2015

TAI kuulub Eesti Käitumis- ja Terviseteaduste Keskusesse ning on partner käitumis-, sotsiaal- ja terviseteaduste doktorikooli tegevuses. TAI kuulub asutajaliikmena Rahvusvahelisse Rahvatervise Instituutide Assotsiatsiooni.

TAI peamistest koostööpartneritest annab ülevaate allolev joonis:

2. Missioon, visioon, väärtused

Tervise Arengu Instituudi missioon on:

Tervise Arengu Instituut loob ja jagab terviseteadmisi ning mõjutab tervisekäitumist ja –tegureid, et suurendada Eesti inimeste heaolu ja aidata neil elada kaua ja tervelt.

Visioon:

Tervise Arengu Instituut on Eestis ja rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud rahvatervise teadus- ja arendustegevuste keskus, mis uurib tervist ja tervist mõjutavaid tegureid, mõjutab aktiivselt tervisekäitumist tervisealase teadustöö, tervise edendamise, koolituse ja järjepideva kommunikatsiooni kaudu.

Põhiväärtused:

TAI töötajad peavad oluliseks ja lähtuvad oma töös järgmistest väärtustest:

Koostöö

Me töötame meeskonnana ühiste eesmärkide nimel ja üksteist abistades. Oleme usaldusväärsed partnerid tervise edenduses ja teadustöös. Me loome aktiivselt võrgustikke aruteludeks. Me loome ja väärtustame ühiseid traditsioone.

Pädevus ja pühendumus

Meil on head erialased teadmised ja oskused, mida me oma igapäevatöös pühendumusega rakendame. Meie pädevust tunnustatakse nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt. Me toetame pidevat ja sihipärast isiklikku ja organisatsioonilist arengut ning oleme orienteeritud tulemuslikkusele ja järjepidevuse hoidmisele.

Avatus ja loovus

Me oleme avatud uuendustele ja muutustele. Me otsime ja pakume uusi lahendusi ja julgeme kasutada innovaatilisi lähenemisviise vanadele ja uutele rahva tervise väljakutsetele vastamiseks.

Austus ja lugupidamine

Me peame vastastikust lugupidamist oma töö tingimusteta eelduseks. Oleme eelarvamustevabad, hoolime teistest ja endast. Me kuulame ja informeerime üksteist, arvestame teiste seisukohtadega ja peame oluliseks dialoogi.

3. Peamised tegevusvaldkonnad

TAI peamised tegevusvaldkonnad on:

- rahvastiku terviseseisundi ja tervise mõjurite uurimine ning hindamine;
- tervise edendamine;
- tervise- ja sotsiaalteenuste korraldamine;
- tervisepoliitika nõustamine ja mõjutamine.

Rahvastiku terviseseisundi ja tervise mõjurite uurimise ja hindamise valdkonna põhitegevused on:

- rahvastiku tervise ja tervisekäitumise uuringud;
- riskirühmade uurimine ja hindamine;
- haiguste esinemise ja mõjurite uuringud;
- tervise- ja tervishoiustatistika;
- rahvastikupõhine haiguste registreerimine ja andmekogud (meditsiiniline sünniregister, raseduskatkestuse andmekogu, vähiregister, surmapõhjuste register, tuberkuloosiregister, narkomaaniravi andmekogu, toitumise andmekogu);
- tegevuste tulemuslikkuse hindamine.

Tervise edendamise valdkonna põhitegevused on:

- terviseturundus ehk tervisealaste sõnumite ja sekkumiste väljatöötamine ja sihtrühmani viimine rahva tervise hoidmise ja parandamise eesmärgil, kasutades sihtrühmakeskseid ning teaduspõhiseid strateegiaid;
- tegevuskohapõhine tervise edendamine ja haiguste ennetamine koolieelsetes lasteasutustes, koolides, töökohadel, kohalikes omavalitsustes jm
- koolituste korraldamine.

Tervise- ja sotsiaalteenuste korraldamise valdkonna põhitegevused on:

- HIV-nakkuse ja narkomaania ennetamine ning kahjude vähendamine;
- sõltuvushaiguste ravi ja rehabilitatsioon;
- tervise nõustamisteenuste arendamine;
- tugi- ja eneseabi teenused;
- vähi sõeluuringud;
- tuberkuloosiravi;
- sotsiaalhoolekande koolitused.

Tervisepoliitika nõustamise ja mõjutamise peamised tegevused on:

- terviseetemaliste hinnangute andmine ja analüüside tegemine;
- tervist mõjutavate strateegiate, programmide ja tegevuskavade koostamine;
- eetilise hinnangu andmine tervise valdkonna teadusuuringutele;
- meditsiiniterminoloogia loomine, korrastamine ja nõustamine .

4. TAI strateegilised eesmärgid

TAI strateegilised eesmärgid on:

- olla tunnustatud terviseadmiste keskus ja arvamusiider Eestis;
- olla rahvusvaheliselt tunnustatud ja usaldusväärne partner teadustöös ja tervise edendamises;
- toimida tõhusa organisatsioonina.

Strateegilised eesmärgid saavutame järgmiste alameesmärkide ja tegevuste kaudu.

1. Olla tunnustatud terviseadmiste ja ennetustegevuste keskus ning arvamusiider Eestis.

TAI koondab olulise osa Eesti terviseadmisest ja –informatsioonist, olles juhtivaks rahvatervise uuringute läbiviijaks Eestis. TAI haldab peamisi meditsiiniregistreid ja andmekogusid ning vastutab Eesti tervisestatistika eest.

TAI peab tagama terviseuuringute usaldusväärsuse ning pakkuma uuringute tulemusi ja tervise teavet lihtsalt kättesaadavalt erinevatele sihtrühmadele nende vajadusi arvestades.

TAI viib ellu riiklike rahvatervise strateegiaid. Peame oluliseks sekkumistegevuste arendamist ja elluviimist vastavalt parimatele rahvusvahelistele ja riiklikele tavadele ja juhistele ning hindame süsteemselt tegevuste tulemuslikkust.

Kajastame tervisevaldkonda ja oma tegevusi ning toetame partnereid süsteemselt ajakohase teabega, sh elektrooniliste infokanalite vahendusel.

Selleks vajalikud alameesmärgid ja arendustegevused on:

- 1.1. tagame uuringute kvaliteedi ja tervisestatistika kvaliteedi ning parandame uuringute ja statistika tulemuste kasutatavust eri sihtrühmade jaoks.
- 1.2. parandame sekkumistegevuste tõenduspõhisust, kättesaadavust ja tõhusust.
- 1.3. pakume ajakohast ja kasutajasõbralikku terviseteavet.

2. Olla rahvusvaheliselt tunnustatud ja usaldusväärne partner teadustöös ja tervise edendamises.

Väikese rahvaarvuga riigina on rahvusvaheline koostöö nii teaduse kui ka tervise edendamise valdkonnas meie jaoks strateegilise tähtsusega, et oleks võimalik arvestada parima rahvusvahelise praktikaga, rakendada innovaatilisi lähenemisviise ja osaleda uute teadmiste loomisel. Selleks on oluline teha koostööd rahvusvaheliselt tunnustatud teadusasutuste ja ülikoolidega ning osaleda aktiivselt rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustike töös.

Eesti kogemuste ja teadmiste edastamine nii regionaalsetel kui ka ülemaailmsel aruteludel ja foorumitel aitab teadvustada Eestit teaduspõhise avatud riigina.

Vajalikud alameesmärgid ja arendustegevused on järgmised:

- 2.1. läbime rahvusvahelise evalvatsiooni;
- 2.2. oleme aktiivsed rahvusvahelistes organisatsioonides, võrgustikes, programmides ja projektides.
- 2.3. soodustame kraadiõpet tunnustatud ülikoolides, sealhulgas välisriikides.
- 2.4. tagame juurdepääsu rahvusvahelistele teabeallikatele ja erialakirjandusele.

3. Toimida tõhusa organisatsioonina.

TAI saab oma missiooni ja rahvatervise strateegiates seatud eesmärged täita, pakkudes töötajatele keskkonda, kus tahetakse töötada ja kus on lihtne koostööd teha, valdkondade vahel tasakaalu leida ning erialaliselt areneda.

TAI on olemuselt maatriksstruktuuriga organisatsioon, mis eeldab head meeskonnatööd eri osakondades ja teemavaldkondades töötavate inimeste vahel.

Sisulistele eesmärkidele pühendumiseks on vajalikud tõhus planeerimine, toimivad tugisüsteemid ja kaasaegne töökeskkond.

Vajalikud alameesmärgid ja arendustegevused on järgmised:

- 3.1. tõhustame osakondade ja valdkondade vahelist planeerimist ja koostööd.

3.2. parandame tugisüsteemide toimimist.

3.3. arendame töötajaid ja töökeskkonda.

3.4. mitmekesistame tuluallikaid ja tõstame rahvusvahelise finantseerimise osatähtsust.